Fırsat ve risk olarak komşuluk

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

Art bölge, pazar ve müşteri kaynağı

Endonezya ve Malezya, Asya'nın en büyük ve en hızlı büyüyen orta sınıflarından bazılarına ev sahipliği yapar. Singapur için bu iki ülke aynı anda art bölge, pazar ve müşteri kaynağıdır. Singapur bankalarının finanse ettiği işlemler, Singapur Borsası'nda (SGX) kote olan ya da Singapur'da özel sermaye toplayan şirketler, Singapurlu tüccarların işlem gördüğü emtialar ve Singapurlu yöneticilerin yatırdığı servet bu ülkelerden gelir. Bu ülkelerin büyümesi, I.I. Bölüm'de incelenen Singapur'un bölgesel merkez ofis olarak başarısının büyük bölümünü açıklar. Komşular da sermaye, hizmetler ve dünya pazarlarına erişim için Singapur'a bağımlıdır. Bununla birlikte, Cakarta'dan Kuala Lumpur'a, Johor'daki ve Riau Adaları'ndaki bölgelere kadar giderek kendi finans merkezlerini kurmaya çalışmaktadırlar.

Bu karşılıklı bağımlılığın siyasi bir boyutu vardır. Singapur'un bölgesel serveti çekmedeki her başarısı, Cakarta'da veya Kuala Lumpur'da ulusal ekonomi için bir kayıp olarak sunulabilir. Bu nedenle Singapur hükümetleri ilişkileri yıllık Liderler Zirveleri (Leaders' Retreats), ortak bakanlar komiteleri ve yukarıda anlatılan bölgeler gibi iş birliği projeleri aracılığıyla özenle geliştirmiştir. Finans merkezi bu diplomasiden yararlanır, ancak onun yerini tutamaz.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Politika riski: sermaye kontrolleri ve döviz kısıtlamaları

Komşuların ekonomi politikaları Singapur'u doğrudan etkileyebilir. Bunun en açık örneği Asya finansal krizi sırasında yaşandı. Malezya 1 Eylül 1998'de sermaye kontrolleri uyguladı, ringgiti sabitledi ve yurt dışındaki ringgitin ülkeye geri getirilmesini şart koştu.[1] Kontroller, Singapur'un tezgâhüstü piyasası olan Merkezi Limitli Emir Defteri'nde (CLOB) Malezya hisseleriyle yapılan işlemleri de dondurdu. Çoğu Singapurlu yaklaşık 172.000 yatırımcının elindeki yaklaşık 4,47 milyar ABD doları değerindeki hisseler süresiz olarak donduruldu.[2] Yatırımcılar hisselerine ancak sonraki yıllarda aşamalı olarak yeniden erişebildi.[3] Bu olay Singapurlu yatırımcılara, komşu bir ülkedeki varlıklar üzerindeki hukuki bir hakkın ancak o komşunun politikası kadar güvenli olduğunu öğretti.

Kur politikası bir sürtüşme kaynağı olmayı sürdürdü. Kasım 2016'da Malezya Merkez Bankası (Bank Negara Malaysia), büyük kısmı Singapur'da gerçekleşen ve teslimatsız ringgit vadeli işlemlerinin (non-deliverable forwards) yurt dışında alım satımına karşı harekete geçti. Malezya'daki bankalardan bu piyasaya katılmadıklarını teyit etmelerini istedi.[4] Endonezya da rupiahın yurt dışında kullanımını kısıtlar. Bu tür önlemler, Singapur bankalarının en büyük komşularının para birimleri cinsinden sunabileceği ürünleri sınırlar ve her değişikliğin dikkatle izlenmesini gerektirir.

Finansal suçlar ve komşular

Yakınlık, komşuların yolsuzluğuna ve finansal suçlarına maruz kalmayı da beraberinde getirir. Bir Malezya devlet yatırım şirketinden zimmete geçirilen fonların Singapur bankalarından geçtiği 1MDB olayı, 2016'da Singapur'da iki bankanın kapatılmasına ve diğer birkaç bankaya yaptırım uygulanmasına yol açtı.[5] E.VI. Bölüm bu davayı inceler. Endonezya'daki yolsuzluk davalarında defalarca Singapur'daki varlıklar veya kişiler söz konusu oldu. 2022 tarihli suçluların iadesi anlaşması bu sorunu çözmek için müzakere edilmişti. Her iki ülkeden gelen siyasi nüfuz sahibi kişiler (PEP), Singapur bankalarının en önemli yüksek riskli müşterileri

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

arasındadır. H.III. Bölüm'de anlatılan müşteri durum tespiti (CDD), şüpheli işlem bildirimleri ve güçlendirilmiş durum tespiti kuralları bu kişilere özellikle sıkı biçimde uygulanır.

Riskler iki yönlüdür. Malezya ve Endonezya makamları, karşılıklı adli yardım yoluyla Singapur'dan giderek daha sık bilgi, malvarlığı dondurma kararı ve varlıkların iadesini talep etmektedir. Singapur'un hızla yanıt verme ve varlıkları suç mağdurlarına iade etme istekliliği, temiz bir finans merkezi olarak güvenilirliğinin bir sınavıdır. H.V. Bölüm sınır ötesi iş birliğinin araçlarını anlatır.

Çevresel risk: pus

Daha alışılmadık bir risk havadan gelir. Sumatra'da ve Kalimantan'da çoğu zaman plantasyonlara yer açmak için ormanların ve turbalık alanların yakılması, Singapur'u defalarca pusla kapladı. 21 Haziran 2013'te üç saatlik Kirletici Standartları Endeksi (PSI), 1997 pusu sırasında ulaşılan 226'lık önceki rekorun çok üzerinde, 401 ile rekor kırdı. Singapur buna 25 Eylül 2014'te yürürlüğe giren 2014 tarihli Sınır Ötesi Pus Kirliliği Kanunu ile yanıt verdi. Kanun, Singapur içinde veya dışında bulunan ve davranışları Singapur'da pus kirliliğine neden olan ya da katkıda bulunan şirketlere karşı yargılama yolunu açar. 2015'te Ulusal Çevre Ajansı (NEA) altı Endonezya şirketine hukuki ihtarname tebliğ etti.[6] Eylül 2026'dan bu yana pus, o yılki Endonezya yangınlarıyla geri döndü.

Finans merkezi için pus bir sağlık sorunundan fazlasıdır. Singapur bankaları plantasyon şirketlerini finanse eder. Bunların bir kısmı, etkilenen bölgelerde arazileri bulunan ve Singapur'da kote olan gruplara aittir. Yasa dışı yakmalarla bağlantılı şirketlere kredi vermek bankaları hukuki risklere, itibar risklerine ve iklim risklerine maruz bırakır. MAS'ın çevresel risk yönetimine ilişkin rehberleri ve sürdürülebilir finans çerçevesi bu riskleri ele alır. K.II. Bölüm bu kuralları anlatır. Pus böylece komşuluğu finans merkezinin sürdürülebilirlik gündemine bağlar.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Uygulayıcılar için kontrol listesi

- Her Endonezyalı ve Malezyalı müşterinin kendi ülkesindeki vergisel durumunu, 2016–2017 affına, 2022 beyan programına veya Malezya'nın 2018–2019 ve 2023–2024 programlarına katılım dahil olmak üzere tespit edin ve belgeleri dosyada saklayın.
- Hesap bilgilerinin Ortak Raporlama Standardı (CRS) kapsamında her yıl Cakarta'ya ve Kuala Lumpur'a raporlandığını varsayın. Yapıları, tamamen açıklandıklarında da savunulabilir kalacak şekilde tasarlayın.
- Endonezya yatırımlarına yönelik holding yapılarını, 2020 tarihli revize vergi anlaşmasının temel amaç testi ve Endonezya'nın kontrol edilen yabancı şirketlere ilişkin kuralları karşısında gözden geçirin.
- Müşterileri ve karşı tarafları her iki ülkedeki siyasi nüfuz bakımından tarayın. 2022 tarihli suçluların iadesi anlaşmasının ve karşılıklı adli yardımın Singapur'u suç gelirleri için elverişsiz bir sığınak hâline getirdiğini varsayın.
- Johor'daki veya Riau Adaları'ndaki yatırımlar için teşvik koşullarını, başvuru son tarihlerini ve her bölgeden sorumlu yetkili makamı kontrol edin ve politika değişikliklerini hesaba katın.
- Ringgit ve rupiah cinsinden likidite vaat etmeden önce, 1998 deneyimi dahil olmak üzere bu para birimlerindeki döviz ve sermaye akışı kısıtlamalarını göz önünde bulundurun.
- Komşu ülkelerdeki plantasyon, madencilik ve enerji şirketlerine kredi verirken yangın, ormansızlaşma ve pus risklerini çevresel durum tespitinin bir parçası olarak değerlendirin.

Notlar

1. Malezya'nın 1 Eylül 1998 tarihli kambiyo kontrol önlemleri; ringgitin ABD doları karşısında RM 3,80'e sabitlenmesi, portföy sermayesi için on iki aylık elde tutma süresi ve yurt dışındaki ringgitin ülkeye geri getirilmesi dahil; bkz. Bank Negara Malaysia, *Annual Report 1998* ve bu kitabın D.III. Bölümü. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

2. Wikipedia, "Bursa Malaysia" (erişim tarihi: Kasım 2026): Bursa Malaysia "fully suspended the trading of CLOB (Central Limit Order Book) counters, indefinitely freezing approximately US$4.47 billion worth of shares and affecting 172,000 investors, most of them Singaporeans" (*Asia Times*, 2 Eylül 2000'e atıfla). ↩

3. Dondurulan CLOB hisselerinin 2000'den itibaren aşamalı olarak serbest bırakılması için bkz. *Asia Times*, "Chapter 5: Investment in Malaysia", 2 Eylül 2000 ve Bursa Malaysia ile SGX'in 2000–2002 tarihli duyuruları. ↩

4. Bank Negara Malaysia'nın Kasım 2016'da yurt dışındaki teslimatsız ringgit vadeli işlem piyasasına karşı aldığı önlemler ve yurt içi bankalardan istenen ilgili beyanlar için bkz. Bank Negara Malaysia, Kasım ve Aralık 2016 tarihli açıklamalar. ↩

5. Singapur Para Otoritesi, "MAS directs BSI Bank to shut down in Singapore" başlıklı basın duyurusu, 24 Mayıs 2016 (mas.gov.sg): BSI Bank'ın yatırım bankası (merchant bank) statüsünün geri alınacağına ilişkin niyet bildirimi, MAS Notice 1014'ün 41 kez ihlali nedeniyle S$13,3 milyon para cezası, altı kişinin Kamu Savcısı'na (Public Prosecutor) sevki; MAS, "MAS directs Falcon Bank to cease operations in Singapore" başlıklı basın duyurusu, 11 Ekim 2016: Falcon Private Bank Ltd, Singapore Branch'in yatırım bankası statüsünün geri alınması, S$4,3 milyon para cezası ve MAS Notice 626'nın ihlali nedeniyle DBS'ye S$1 milyon, UBS'ye S$1,3 milyon para cezası. ↩

6. Wikipedia, "Indonesia–Singapore relations" (erişim tarihi: Kasım 2026): Haziran 2013'te Endonezya'daki kes-yak yöntemiyle arazi açmadan kaynaklanan pus Singapur'a ulaştı; Wikipedia, "2013 Southeast Asian haze" (erişim tarihi: Kasım 2026): 21 Haziran 2013 öğle saat 12'de üç saatlik PSI 401, 1997'deki 226'lık önceki zirvenin üzerinde bir rekor; Wikipedia, "Indonesia–Singapore relations": Eylül 2026'dan bu yana Singapur yeniden 2026 Endonezya orman yangınlarından kaynaklanan pustan etkilenmektedir; Wikipedia, "Transboundary Haze Pollution Act 2014" (erişim tarihi: Kasım 2026): 5 Ağustos 2014'te kabul edildi, 25 Eylül 2014'te yürürlüğe girdi; faaliyetleri sınır ötesi pusa katkıda bulunan "firms or entities in or outside

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Singapore" hedef alınır; 2015'te Ulusal Çevre Ajansı altı Endonezya işletmesine hukuki ihtarname gönderdi. ↩

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com